

genhed. Dette er vor Hovedanke imod denne Lovs Princip og ikke dette, at Afdragene i og for sig ere for smaa.

Hartkornsskatten var jo, da den i sin Tid blev paalagt, en ret god Skat. Det var jo en Skat, hvorefter man bedømte Jorden i Forhold til de Værdier, den kunde frembringe. Men efterhaanden som Forholdene udviklede sig, Befolkningstilvæksten fremkom, Byerne tiltog, og der rundt om rejste sig ny Byer, kom der andre Momenter til, som gjorde, at Jorden steg i Pris ud over, hvad den kunde frembringe. Saa kom Jordens Beliggenhed til at spille en stor Rolle: Man indførte saa Bygningsafgiften; i og for sig var denne jo ikke nogen god Skat, men den indførtes jo for at raade Bod paa dette Forhold. Hartkornsskatten passer selvfølgelig ikke nu mere, fordi en Skæppe Hartkorn i en Afkrog af Landet jo selvfølgelig ikke er nær saa meget værd som en Skæppe Hartkorn paa Østergade. Nu har man forskellige Priser paa Jorden; fordi vi netop have lagt Prisen i Handel og Vandel til Grund, har man en Pris paa Husmandsjord og en Pris paa den Jord, der hører til større Gaarde, Proprietærgaarde, og en tredie Pris paa Herregaardsjord. Forholdet er jo netop dette, at en Tønde Land eller en Tønde Hartkorn Husmandsjord er langt dyrere end en Tønde Land eller en Tønde Hartkorn Herregaardsjord, uagtet Jordens Bonitet og Beliggenhed i og for sig kunne være aldeles ens. Selve Afdragene i Loven pege ogsaa herpaa, og da vi havde denne Lov til Behandling, saa vi ogsaa, at der var en Fejl der; vi saa, at det Princip, der blev lagt til Grund for Beskatningen her, vilde ramme haardest nedad.

Naar vi altsaa skulde stille Ændringer til denne Lov, skulde de egentlig principalt gaa i Retning af at forandre selve Princippet. Men da vi maatte indrømme og kunde indse, at en saadan Ændring vilde være altfor indgribende, og da der forøvrigt, for at man kunde stille saadanne Ændringer maatte foreligge nærmere Undersøgelser og Beregninger, have vi holdt os til dette her. Men samtidig vil jeg dog gerne henstille til den højtærede Minister, om han — for saa vidt han er enig med os i den Betragtning, at vi skulle stille hen imod at faa rettet Grundlaget for denne Beskatning, i den Retning, som jeg her har paapeget — da ikke vilde være med til at indsamle disse Oplysninger og anstille disse Beregninger, saaledes at vi til sin Tid, og saa

snart som muligt, kunne komme over til en Beskatning af Jorden efter dens virkelige Værdi, Bonitet og Beliggenhed.

En Ting har jeg i alt Fald Lyst til at nævne, nemlig dette, at selv om disse Skattelove ikke ere saa gode, som de burde være, saa have de dog medført den Ting omkring i Landet, at Beskatningsspørgsmaalet er kommet til Drøftelse og Behandling og har vundet Fremgang og Forstaaelse rundt om i Befolkningen, og hvis ikke vi havde faaet disse Skattelove, vilde vi vanskelig have naaet saa langt, som vi ere naaede i denne Retning, derved, at vi ere gaaede over fra Hartkornsskatten som Grundlag til Ejendomsskyld og Værdibeskatning af Jord. Men alligevel har man faaet at se, at det Grundlag, vi have fundet, er slet ikke det, det skulde være. Men derfor, tror jeg, at vi nu ville have Betingelserne for i Løbet af en ganske kort Tid at finde det Grundlag, som vil tilfredsstille det store Flertal i Retning af at lægge Skat paa Jorden efter Værdi.

Vi overse selvfølgelig ikke, at disse Ændringer, som her ere foreslaaede til Loven om Ejendomsskyld, vilde medføre en Nedgang i Indtægten for Statskassen, men da denne Skat er indgaaet i Statskassen med ca. 1 Mill. Kr. mere end paa-regnet, og da vi ikke tro, at disse Nedsættelser vilde medføre en større Nedgang end denne Mill. Kr.; vil jo alligevel det Beløb, der i sin Tid var kalkuleret, indgaa i Statskassen. Der er blevet sagt, at disse Skattelove ikke kunde og ej heller skulde gavne Arbejdere og Husmænd, og det er for saa vidt i og for sig rigtigt; men paa den anden Side skulde de jo heller ikke skade disse Folk. Men det har nu imidlertid vist sig, at de Fradrag, som finde Sted efter § 7 i Loven om Ejendomsskyld, ere for smaa. Naar Hartkornsskatten paa disse Ejendomme var ombyttet med Ejendomsskylden, faa en hel Masse af disse Ejendomme Paalæg; saadan er det i alt Fald paa min Egn, hvor jeg kender Forholdene. Og for at raade Bod paa dette Forhold, have vi foreslaaet, at disse Fradrag skulde gøres en lille Smule større, thi nogen Tid maa der dog gaa, før vi kunne komme ind paa et helt nyt Grundlag for denne Beskatning. Selv om vi gøre, hvad vi kunne for at undersøge dette Forhold, indsamle Materiale, anstille Beregninger, vil der i alt Fald gaa nogen Tid. For at raade Bod paa de heraf følgende Ulemper have vi ment at burde foreslaa, at disse Afdrag